

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Marek Kłoczko
Prezes

Warszawa, 08 lipca 2025 r.

GP/2/25

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Preznie,

W związku z toczącą się dyskusją nad rekonstrukcją Rządu, którym Pan kieruje, Krajowa Izba Gospodarcza, jako największa organizacja przedsiębiorców w Polsce, przedstawia do rozważenia propozycję reformy systemu nadzoru właścicielskiego nad przedsiębiorstwami i podmiotami z udziałem Skarbu Państwa.

Proponujemy możliwie szeroki powrót do organizacji i nazewnictwa ministerstw, zgodnych z postanowieniami ustawy z dnia 4 września 1997 roku o działach administracji rządowej.

Proponujemy przy tym, co uważamy za najważniejsze, aby poszczególni ministrowie sprawowali bezpośredni nadzór właścicielski nad najważniejszymi przedsiębiorstwami państwowymi, jak również nad tymi z udziałem Skarbu Państwa, zgodnie z działami administracji rządowej, które są im powierzane.

Obecny system nadzoru właścicielskiego nad przedsiębiorstwami państwowymi jest spuścizną poprzednich rządów i jest niepotrzebnie skomplikowany i rozcłonkowany na wiele resortów i instytucji, np.: niejasne są relacje pomiędzy resortami odpowiedzialnymi za poszczególne dziedziny gospodarki i resortem MAP (Ministerstwo Aktywów Państwowych), jak również podległym resortowi MAP agencjom, które aktualnie, w imieniu Skarbu Państwa, wykonują uprawnienia wynikające z posiadanych udziałów i akcji.

Wdrożenie proponowanej zasady bezpośredniego nadzoru właścicielskiego oznaczałoby gruntowną przebudowę strukturalną kierowanej przez Pana Rady Ministrów i przyczyniłoby się w naszej ocenie do istotnej poprawy sprawności funkcjonowania poszczególnych resortów.

Poszczególni ministrowie mogliby bowiem szybko zracjonalizować powierzone im obszary gospodarki i państwa, zaprogramować nowe przedsięwzięcia rozwojowe i sprawując bezpośredni nadzór właścicielski wyegzekwować ich terminową realizację. Tego oczekują przedsiębiorcy, jak również większość społeczeństwa. Takie zmiany wpłynęłyby z pewnością na poprawę notowań Rządu.

Istotę naszej propozycji przedstawiamy na przykładzie obecnego Ministerstwa Infrastruktury oraz ważnego obszaru gospodarki jakim jest kolej.

We wspomnianej ustawie z dnia 4 września 1997 roku nie ma działu administracji rządowej INFRASTRUKTURA. Jest za to dział TRANSPORT.

Po pierwsze proponujemy zatem przemianować obecne Ministerstwo Infrastruktury na Ministerstwo Transportu lub Ministerstwo Transportu i Infrastruktury.

Infrastruktura, w tym przypadku infrastruktura kolejowa powinna być bowiem traktowana nie jako cel sam w sobie lecz jako środek do rozwoju transportu, w tym przypadku transportu kolejowego. Chodziłoby zatem o pro transportową przebudowę struktury obecnego Ministerstwa Infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę kolejową powinny być programowane i podejmowane o ile przełożą się na wzrost przewozów pasażerów i ładunków.

Co więcej polityka transportowa powinna być oparta na zasadzie równego traktowania wszystkich gałęzi transportu. A tak nie zawsze jest, w szczególności w obszarze kolejowego transportu ładunków, który w stosunku do transportu samochodowego jest dyskryminowany chociażby w zakresie wysokości opłat za korzystanie przez przewoźników z infrastruktury.

W społeczności kolejowej, liczącej wraz z rodzinami około 300 tysięcy osób, ale i w całym społeczeństwie, niezrozumiałym jest sytuacja w której mają miejsce: z jednej strony wielkie inwestycje w infrastrukturę kolejową, idące w dziesiątki miliardów złotych, z drugiej zaś strony występują zwolnienia pracowników u największego kolejowego przewoźnika towarowego (PKP Cargo S.A.) idące w tysiące osób w roku 2024 i zapowiadane dalsze ogromne zwolnienia w roku 2025.

Cały sektor kolejowych przewozów ładunków jest od lat w wielkiej stagnacji, zaś jego udział w przewozach ładunków obniżył się do około 10% całości przewozów. Nie ma na to racjonalnego wytłumaczenia i nie ma również kompleksowego programu zmiany tej sytuacji. Na autostradach i na trasach szybkiego ruchu często widzimy sytuację, w której długie odcinki dróg są zajęte przez TIR – y, zaś na szlakach kolejowych jest coraz mniej wagonów z ładunkami.

Wszystkie powyższe zjawiska i procesy są bardzo negatywnie odbierane przez istotną część społeczeństwa. W transporcie ładunków należy rozpocząć zasadnicze zmiany. Autostrady, trasy szybkiego ruchu i pozostałe drogi publiczne powinny być przede wszystkim dla ludzi, zaś ładunki powinny wrócić na kolej.

Po drugie proponujemy aby Minister proponowanego Ministerstwa Transportu i Infrastruktury przejął w bezpośredni nadzór właścicielski wszystkie przedsiębiorstwa państwowe i inne podmioty z udziałem Skarbu Państwa, które są związane z działem administracji rządowej TRANSPORT, a nad którymi nadzór właścicielski jest obecnie rozproszony – umiejscowiony w innych resortach.

Działania w takim kierunku były podjęte przez kierowany przez Pana Rząd na początku jego kadencji. Wówczas (przykładowo) nadzór nad PKP S.A. i podległymi jej spółkami przewozowymi zostały przeniesione z Ministerstwa Aktywów Państwowych do Ministerstwa Infrastruktury. Ale to był tylko jeden ruch. Kolejne zostały, z niezrozumiałych względów, wstrzymane.

Mamy zatem stan, w którym Minister odpowiedzialny za dział administracji rządowej TRANSPORT, nie tylko nie nazywa się Ministrem Transportu, lecz nie ma w swoim bezpośrednim nadzorze właścicielskim tak ważnych przedsiębiorstw państwowych jak: POLREGIO S.A. – będącej największym kolejowym przewoźnikiem pasażerskim w

Polsce, EUROTERMINAL SŁAWKÓW sp. z o.o. – będącej największym kolejowym terminalem przeładunkowym w Polsce, PESA Bydgoszcz S.A. – będąca jednym z największych producentów taboru kolejowego w Polsce, jak również szereg innych dużych producentów taboru kolejowego, nadzór nad którymi jest ulokowany w Agencji Rozwoju Przemysłu, Polskim Funduszu Rozwoju i w innych instytucjach.

Przykłady można mnożyć. Jeszcze raz pragniemy wyrazić opinię, że jednym z zasadniczych kryteriów rekonstrukcji kierowanej przez Pana Premiera Rady Ministrów powinno być uporządkowanie całego systemu nadzoru właścicielskiego. Przedsiębiorstwa i spółki państwowe oraz inne podmioty z udziałem Skarbu Państwa powinny być grupowane według ich profilów działalności i zgodnie z tymi profilami powinny być nadzorowane i zarządzane przez Ministrów odpowiedzialnych za poszczególne działy administracji rządowej, zgodnie ze wspomnianą ustawą z dnia 4 września 1997 roku.

Dla szybkiego wdrożenia tej zasady rekomendujemy ścieżkę postępowania opartą na wydaniu przez Pana Premiera stosownych zarządzeń, decyzji i pełnomocnictw, na mocy których nadzory właścicielskie nad przedsiębiorstwami państwowymi oraz wykonywanie praw z udziałów i akcji w spółkach Skarbu Państwa i z udziałem Skarbu Państwa, trafiłyby do właściwych branżowych Ministrów.